Ársskýrsla 2011

AUÐHUMLA

AUÐHUMLA

Efnisyfirlit

Ávarp stjórnarformanns 2
Skýrsla forstjóra 3
Fulltrúar deilda 4
Stjórn Auðhumlu 5
Verðlaunahafar 6
Mjólkursamsalan ehf. 7
Tölulegar upplýsingar 8
Ársreikningur samstæðu 2011 11
Áritun óháðra endurskoðenda 13
Skýrsla stjórnar 14
Rekstrarreikningur ársins 2011 15
Efnahagsreikningur 16
Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2011 18
Skýringar 19

Útgefandi: Auðhumla, Austurvegi 65, 800 Selfoss
Hönnun og umbrot: Auglýsingastofa Þórhildar ehf.
Ljósmyndir: Þorsteinn Jónsson, Sveinbjörn Jónsson
Ljósmynd af stjórnarformanni: Kristján Maack
Ljósmyndir af stjórn Auðhumlu og stjórn MS: Kristján Pétur Guðnason
Ljósmyndir af verðlaunahöfum: Guðmundur Geir Gunnarsson og Sigurður Rúnar Friðjónsson
Prentun: Prentmet

Ávarp stjórnarformanns

Egill Sigurðsson

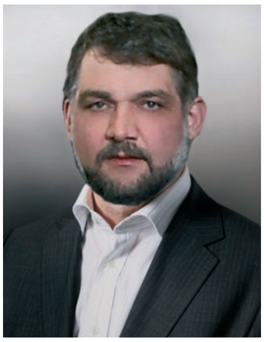

Festa í starfsemi

Árið 2011 varð 234 milljóna króna hagnaður af starfsemi Auðhumlu svf. en árið 2010 varð hagnaður að fjárhæð 114 milljónir króna. Þessi niðurstaða endurspeglar þann árangur sem orðið hefur í rekstri Mjólkursamsölunnar, dótturfélags Auðhumlu, eftir sameiningu fyrirtækja í mjólkuriðnaði og endurskipulagningu starfseminnar sem hófst fyrir alvöru árið 2008. Dótturfélag Auðhumlu, Mjólkursamsalan, skilaði 199 milljóna króna hagnaði en 294 milljóna króna hagnaði árið 2010.

Fjárfestingar Auðhumlu á árinu umfram seldar eignir voru 539 milljónir króna og þar er fyrst og fremst um að ræða fjárfestingar í flutningatækjum og framleiðslutækjum í mjólkuriðnaði. Heildareignir félagsins í árslok nema 11.886 milljónum króna og er eiginfjárhlutfallið 55,9%.

Meginhlutverk Auðhumlu er þríþætt. Í fyrsta lagi að selja á innlendum og erlendum markaði hámarksmagn mjólkur frá bændum. Í öðru lagi að tryggja hámarksskilaverð fyrir framleiðsluna. Þriðji megináhersluþáttur í starfsemi Auðhumlu er að tryggja öllum bændum, hvar sem þeir búa, jafna aðstöðu til að koma framleiðslu sinni á markað. Það gerir félagið með því að jafna flutningskostnað þeirra innbyrðis. Þetta síðasttalda er sennilega mikilvægasta byggðaaðgerð sem eitt fyrirtæki stendur að. Auðhumla skuldbindur sig til að þjóna framleiðendum fyrir sama verð hvar í sveit sem þeir eru settir.

Gífurlegar verðhækkanir hafa orðið á aðföngum til búrekstrar frá því að Auðhumla var sett á laggirnar í núverandi mynd. Þetta hefur eðlilega leitt til verðhækkana á mjólk frá bændum töluvert umfram hækkun neysluvísitölu í landinu. Auðhumla og Mjólkursamsalan hafa tryggt að þetta leiddi ekki til óbærilegra verðhækkana á neytendamarkaði með því að ganga rösklega til þess að lækka söfnunar-, vinnslu- og dreifikostnað. Árlegur kostnaður vegna þessara þátta á verðlagi 2011 er nú um tveimur milljörðum króna lægri en árið 2007. Fyrir vikið hefur afurðaverð þróast nokkurn veginn í takt við neysluvísitöluna. Án þessarar hagræðingar hefðu verðhækkanir á markaði þurft að vera mun meiri en raun ber vitni. Það hefði líklega dregið umtalsvert úr sölu sem hefði svo aftur skert greiðslumark svo um munaði.

Auðhumla og Mjólkursamsalan eru í samfélagslegri eigu kúabænda. Mjólkurframleiðsla þeirra og vinnsla býr við sérstaka lagalega umgjörð. Fyrirtækjum í mjólkuriðnaði er heimilt að vinna saman og ganga til sameiningar án opinberrar íhlutunar. Þetta er heimilað í ljósi þess að verðlagningu í mjólkuriðnaði er stýrt í gegnum opið ferli og með virkri þátttöku fulltrúa neytenda. Þetta sérstaka fyrirkomulag hefur tryggt neytendum mikið úrval mjólkurvara á hóflegu verði og í raun skapað jafnvægi á markaðnum þar sem neytendur hafa ekki þurft að taka á sig nema að hluta þær gífurlegu kostnaðarhækkanir sem orðið hafa á aðföngum mjólkurframleiðslunnar. Fyrirkomulagið hefur jafnframt tryggt hagsmuni framleiðenda og jafnað stöðu þeirra innbyrðis. Loks hefur þetta fyrirkomulag stuðlað að samkeppni í smásöluverslun því það hefur forðað því að stórar smásölukeðjur gætu knúið fram allt önnur viðskiptakjör en minni aðilum bjóðast. Mjólkurvörur hafa í raun jafnað aðstöðu á öllum stigum virðiskeðjunnar vegna þess sérstaka fyrirkomulags sem ríkir um framleiðslu þeirra og verðlagningu.

Mjólkursamsalan, dótturfélag Auðhumlu, rekur nú fimm vinnslustöðvar og Kaupfélag Skagfirðinga, meðeigandi Auðhumlu í rekstri Mjólkursamsölunnar, rekur eina. Árið 1987 var mjólk vigtuð inn í 17 vinnslustöðvar hringinn í kringum landið. Með batnandi vegakerfi, vegaþjónustu og öflugri tækjabúnaði var unnt að ná fram hagræðingu í mjólkuriðnaði sem hefur sannarlega skilað sér til neytenda og þannig treyst stöðu innlendrar framleiðslu á markaði.

Á árinu 2011 voru mjólkurvörur í tvígang hækkaðar í verði, fyrst um 2,25% og svo um 4,25%. Í febrúar fór verðhækkunin öll til bænda en í ágúst var henni skipt milli bænda og vinnslunnar. Þá voru um tvö ár liðin frá því að vinnslan fékk heimild til verðhækkana. Það þjónar ekki verðlagskerfinu né starfseminni, sem það er hluti af, að svo langur tími líði milli verðbreytinga.

Auðhumla svf. heldur áfram á þeirri braut sem mörkuð var við upphaf starfseminnar árið 2007. Félagið mun áfram nýta þá hagræðingarkosti sem í boði eru í mjólkurvinnslu og flutningum með hagsmuni neytenda og bænda í huga. Félagið hefur þegar mótað hugmyndir um næstu skref sem bæði varða söfnunar- og dreifikerfið og skipulagningu í vinnslunni. Þessi vinna skiptir afar miklu máli nú þegar fyrir liggja stór fjárfestingaverkefni sem ráðist verður í á næstu misserum. Þau tengjast ostaframleiðslu, neyslumjólkurpökkun og pökkun sýrðra vara. Þessi fjárfestingaverkefni miða að því að bæta enn vörugæði og bjóða handhægari umbúðir. Aukin hagkvæmni í rekstri og meiri framleiðni er forsenda þessara fjárfestinga.

Opninberar tölur benda til þess að kaupmáttur ráðstöfunartekna einstaklinga hafi dregist saman um liðlega fjórðung frá því fyrir hrunið. Þetta hefur komið fram með margvísilegum hætti í matvörusölu. Vísitala dagvöru, sem mælir magn seldra vara í matvörubúðum, er nú um 6% lægri en árið 2007. Það bendir til þess að innkaup á hvern Íslending hafi minnkað um 8%. Sala á kjöti á hvert mannsbarn hefur minnkað um 9% frá 2007. Mjólkurpróteinsala að viðbættum mysupróteinum hefur dregist mun minna saman, eða um 3% á mann frá 2007, og sala á mjólkurfitu hefur aukist. Flest bendir til þess að mjólkurvörur hafi þannig aukið markaðshlutdeild í þessu erfiða efnahagsástandi. Það er árangur af hagræðingu í greininni sem hefur haldið verðhækkunum í skefjum og það er einnig árangur af markvissu markaðs- og sölustarfi.

Matvöruframleiðsla og öruggt aðgengi að matvöru er grundvallarþáttur samfélagsmyndarinnar. Fólksfjöldaþróun í heiminum og breyttir neysluhættir benda eindregið til þess að á næstu árum og áratugum þurfi öll ríki heims og taka skýra afstöðu til þess að hvaða marki þau ætla að tryggja eigin fæðuframleiðslu og að hvaða marki þau ætla að reiða sig á innflutning. Því miður hefur slík umræða vart hafist hér á landi og einstaka skammsýnir menn fremur rætt um matvælaframleiðslu sem byrði en nauðsyn eða uppsprettu tækifæra. Þrátt fyrir nokkra óvissu um hvernig heimurinn ætlar að brauðfæða fjórðungi fleiri íbúa innan þriggja áratuga geta íslenskir kúabændur átt von á því á næstu árum að mæta samkeppni frá innflutningi. Það myndi ógna afkomu og hagkvæmni í rekstri kúabúa og vinnslustöðva bænda. Því er mikilvægt að Auðhumla og Mjólkursamsalan haldi áfram að hagræða í rekstri og hugi jafnframt að nýjum möguleikum til útflutnings. Undanfarin ár hefur áhersla verið lögð á að auka útflutning á skyri sem er arðbærasta afurð félagsins í útflutningi um þessar mundir. Nú þegar hefur félagið fullnýtt kvóta til skyrútflutnings til Evrópusambandsins og þess er freistað að auka sölu í Bandaríkjunum. Fleiri kostir verða skoðaðir á næstu misserum. Markmiðið er að auka hagkvæmni kúabúa og vinnslufyrirtækja sem aftur leiðir til þess að unnt verður að bjóða hér heima lægra vöruverð en ella.

Ég þakka viðskiptavinum fyrir viðskiptin á liðnu ári og það traust sem þeir hafa sýnt íslenskum bændum og fyrirtækjum þeirra. Ég þakka starfsfólki Mjólkursamsölunnar og Auðhumlu fyrir kraftmikið og gott starf á árinu. Loks þakka ég bændum, eigendum fyrirtækjanna, fyrir öflugt samstarf um rekstur þeirra og það traust sem þeir hafa sýnt fulltrúum sínum og stjórn.

Skýrsla forstjóra

Einar Sigurðsson

Góður áfangi á lengri leið

Festa er komin á í starfsemi Auðhumlu svf. og dótturfélagsins Mjólkursamsölunnar ehf. eftir endurskipulagningu sem hófst á fyrstu árum starfseminnar. Árið 2011 varð 234 milljóna króna hagnaður af starfsemi Auðhumlu sem er grundvallaður á 199 milljóna króna hagnaði Mjólkursamsölunnar. Hagnaður Auðhumlu fyrir afskriftir og fjármagnsliði varð 978 milljónir króna en var 956 milljónir króna árið áður. Hagnaður fyrir skatta nam 294 milljónum króna, sem er um 142 milljónum króna betri niðurstaða en á fyrra ári. Hagnaður er liðlega 1% af veltu og svigrúm fyrirtækisins til að mæta áföllum á markaði er því takmarkað og mikilvægt að halda áfram að styrkja afkomuna.

Mjólkursamsalan, langmikilvægasta eining í starfsemi Auðhumlu árið 2011, skilaði EBITDA hagnaði af starfseminni að fjárhæð 743 milljónir króna. Þetta er heldur lakari afkoma en árið áður, EBITDA lækkar um 59 milljónir króna milli ára. Hagnaður fyrir skatta lækkar um 94 milljónir króna og heildarafkoma er 94 milljónum króna lakari en árið 2010. Hlutdeild framleiðenda, sem eru í senn eigendur og helstu birgjar, í heildartekjum félagsins óx á árinu um sem nemur 95 milljónum króna.

Áætlanir ársins 2012 gera ráð fyrir að afkoman verði á svipuðum nótum og 2011. Félagið leggur mikið kapp á að bæta rekstrarstöðuna með hagræðingaraðgerðum á öllum sviðum og sókn á markað með nýjar framleiðsluvörur.

Undanfarin ár hefur verið unnið markvisst að endurskoðun á rekstrarkostnaði í Mjólkursamsölunni og leitað sparnaðarleiða. Fyrirtæki í greininni hafa runnið saman og gert með sér samstarfssamninga í samræmi við búvörulög sem kveða einnig á um fyrirkomulag verðlagningar mjólkurvara. Sölu- og markaðsstarf hefur verið straumlínulagað, vinnslustöðvum hefur verið fækkað og starfsemi þeirra einfölduð og gerð meira sérhæfð. Undanfarin tvö ár hefur verið hafist handa um einföldun flutningakerfa. Þess sáust merki í reikningum félagsins 2010 og 2011 og hagræðingin kemur að fullu fram á árinu 2012. Þá er gert ráð fyrir að einföldun flutningakerfisins hafi leitt til að minnsta kosti 200 milljóna króna árlegrar hagræðingar.

Árið 2011 hækkaði hráefnisverð til vinnslunnar tvisvar, fyrst 1. febrúar um 3,25 kr. á lítra og svo aftur 1. júlí um 3,25 kr. á lítra, eða um samtals 9,1%. Í bæði skiptin fylgdu heimildir til verðhækkana á markaði en í júlí fékk félagið í fyrsta sinn í tvö ár heimild til að hækka verð vegna kostnaðarhækkana vinnslunnar. Rekstrartekjur á markaði hækkuðu í heild um 8,2%. Hráefniskostnaður sem hlutfall af veltu eigin framleiðslu eykst um 0,6 prósentustig. Hlutdeild bænda í markaðstekjum hefur vaxið sem þessu nemur. Félagið mætti þessu með áframhaldandi hagræðingu í rekstri. Aðrir kostnaðarliðir hækkuðu einnig og þar ber hæst áhrif kjarasamninga, áhrif gengisþróunar á kostnað af umbúðum og innfluttu hráefni og áhrif af hækkun olíu og orkukostnaðar.

Tekjumyndun Mjólkursamsölunnar hefur verið sterk, einkum í ljósi þess að almennur samdráttur hefur orðið í dagvöruverslun síðustu misseri, skattar hækkað, kaupmáttur minnkað og hagvöxtur er lítill. Tekjur árið 2011 voru 19.441 milljónir króna og höfðu hækkað um 8,2% milli ára.

Áætlanir félagsins gera ekki ráð fyrir miklum breytingum til batnaðar í kostnaðarumhverfi á árinu 2012. Rekstrarkostnaður Mjólkursamsölunnar er óvenju „fastur" til skemmri tíma a.m.k. Greiðslumarksákvörðun stjórnvalda fastsetur mjólkurframleiðslu ársins 12 mánuði fram í tímann. Það ásamt ákvörðunum verðlagsnefndar festir til sama tíma hráefniskostnað MS sem er 51% rekstrarkostnaðar. Mjólkurmagnið stýrir loks kostnaði við umbúðir og íblöndunarefni sem er 20% kostnaðar. Innan ársins er því um 70% kostnaðar fastur. Mjólkurmagnið hefur síðan vitaskuld áhrif á fjölmarga aðra kostnaðarliði og það er því óhætt að segja að innan ársins séu þau 30% kostnaðar, sem eftir eru, a.m.k. hálf-föst. Því er ljóst að verði umtalsverðar breytingar á markaðsumhverfi í mjólkuriðnaði þarf félagið að grípa hratt til róttækra breytinga til að ná tökum á kostnaði við nýjar aðstæður.

Það er mat stjórnenda félagsins að Mjólkursamsalan, dótturfélag Auðhumlu og langmikilvægasta rekstrareining samstæðunnar, þurfi til lengri tíma að skila að minnsta kosti 900 milljónum króna í rekstrarafkomu fyrir fjármagnskostnað og afskriftir (EBITDA) á ári og að hagnaður eftir skatta verði a.m.k. 400 - 500 milljónir króna. Þetta þarf til þess að félagið geti endurnýjað sig með eðlilegum hætti, lagt stund á öfluga vöruþróun og til þess að það geti mætt óhjákvæmilegum sveiflum í starfsumhverfi sínu. Það er besta trygging bænda fyrir því að fyrirtæki þeirra geti til lengri tíma staðið við markmið um að selja hámarksmagn mjólkur á viðunandi verði.

Auðhumla og Mjólkursamsalan starfa fyrst og fremst á innanlandsmarkaði sem skapar félaginu 96% tekna. Langmikilvægustu vöruflokkar í starfseminni frá sjónarhóli framleiðenda eru drykkjarmjólk og ostar. Samanlagt fara um 85% greiðslumarksframleiðslu bænda í þessa tvo flokka. Þróun þeirra hefur verið með nokkuð ólíkum hætti. Stöðugur vöxtur hefur verið í ostaneyslu undanfarna áratugi með neyslubreytingum innanlands. Síðustu árin hefur mestur vöxtur verið í sölu alls kyns rifosta. Á sama tíma hefur verið hægur en stöðugur samdráttur í drykkjarmjólkursölu. Á næstu misserum mun félagið leggja áherslu á vöru- og umbúðaþróun í báðum þessum flokkum með það fyrir augum að verja stöðu mjólkurafurða á innanlandsmarkaði í samkeppni við aðrar matvörutegundir. Liður í því er umbúðabreyting drykkjarmjólkur. Frá næsta ári er ráðgert að öll mjólk verði seld í umbúðum með tappa til hægðarauka fyrir neytendur. Nú þegar hafa tvær nýjar vörutegundir verið settar á markað í þessum umbúðum, það er d-vítamínbætt Fjörmjólk og d-vítamínbætt Léttmjólk. Samhliða umbúðabreytingum verður áhersla lögð á þróun nýrra mjólkurdrykkja í handhægum umbúðum.

Um 4% af tekjum Mjólkursamsölunnar koma af útflutningi á umframmjólk. Mest er flutt út í formi undanrennudufts og smjörs til matvælagerðar. Félagið hefur lagt áherslu á að auka skyrútflutning á kostnað dufts. Á þessu ári verður fullnýttur 380 tonna útflutningskvóti fyrir skyr til Evrópusambandsins með útflutningi til Finnlands. Félagið leitast við að auka útflutning til Bandaríkjanna með því að opna nýjar dreifileiðir vestra. Svigrúm er til að sexfalda skyrútflutning frá því sem var árið 2011 miðað við óbreytta framleiðslu á umframmjólk.

Árið 2011 endurnýjaði Mjólkursamsalan sérleyfissamning við Q meierier um skyrframleiðslu fyrir markað í Noregi og Svíþjóð. Þessi samningur gefur félaginu mikilvægar tekjur í aðra hönd og skiptir miklu nú þegar kvóti fyrir skyrútflutning til Evrópusambandslanda er fullnýttur. Með honum fá Mjólkursamsalan og Auðhumla stærri hlutdeild í evrópskum mjólkurmarkaði en ella.

Starfsemi Auðhumlu, fyrir utan umsjón með daglegri starfsemi Mjólkursamsölunnar, er fyrst og fremst samskipti við framleiðendur og umsýsla eigna. Annars vegar eru það eignir leigðar til MS og hins vegar eignir sem áður tengdust starfsemi mjólkuriðnaðarins. Á árinu 2011 var gengið frá samningi um útleigu húsnæðis að Bitruhálsi 2 sem áður hýsti Osta- og smjörsöluna.

Horfur á árinu 2012

Í rekstraráætlunum Auðhumlu og Mjólkursamsölunnar fyrir árið 2012 er gert ráð fyrir að afurðasalan verði með svipuðum hætti og á fyrra ári og að þrátt fyrir ýmsar kostnaðarhækkanir verði afkoman með svipuðum hætti og árið 2011. Það byggir á því að áfram verði unnið að hagræðingu í vinnslunni og lækkun flutningskostnaðar frá bændum, milli mjólkurbúa og til dreifingar í smásölu.

Ég þakka stjórn félagsins, félagsmönnum og öllu samstarfsfólki fyrir traust og gott samstarf.

Fulltrúar deilda Auðhumlu

á aðalfundi 13. apríl 2012

Austurlandsdeild

Aðalfulltr.:	Gunnar Jónsson	Egilsstöðum
	Halldór Sigurðsson	Hjartarstöðum 1
	Jón Steinar Elísson	Hallfreðarstöðum 2
Varafulltr.:	Jóhann G. Jóhannsson	Breiðavaði
	Halldóra Andrésdóttir	Engihlíð

Austur-Skaftafellsdeild

Aðalfulltr.:	Steinþór Torfason	Hala
	Sæmundur Jón Jónsson	Árbæ
Varafulltr.:	Eiríkur Egilsson	Seljavöllum
	Gunnar Helgason	Stóra-Bóli

Skaftárdeild

Aðalfulltr.:	Ólafur Helgason	Hraunkoti
	Jóhannes Gissurarson	Herjólfsstöðum
	Kjartan Magnússon	Fagurhlíð
Varafulltr.:	Jón Jónsson	Prestsbakka
	Þórarinn Bjarnason	Þykkvabæ

Mýrdalsdeild

Aðalfulltr.:	Sigurjón Eyjólfsson	Pétursey I
Varafulltr.:	Gunnar Valgeirsson	Norður-Fossi

Eyjafjalladeild

Aðalfulltr.:	Ármann Fannar Magnússon	Hrútafelli
	Sigurjón Sigurðsson	Efstu-Grund
Varafulltr.:	Ásgeir Árnason	Stóru-Mörk
	Ragnar Lárusson	Stóradal

Landeyjadeild

Aðalfulltr.:	Haraldur Konráðsson	Búðarhóli
	Sævar Einarsson	Stíflu
	Jóhann Nikulásson	Stóru-Hildisey II
Varafulltr.:	Karel Geir Sverrisson	Seli
	Pétur Guðmundsson	Stóru-Hildisey I
	Örvar Arason	Akurey

Fljótshlíðar-, Hvols- og Rangárvalladeild

Aðalfulltr.:	Eggert Pálsson	Kirkjulæk
	Þórir Jónsson	Selalæk
Varafulltr.:	Ari Árnason	Helluvaði
	Bjarni Jónsson	Selalæk

Holta-, Landmanna-, Ása- og Djúpárdeild

Aðalfulltr.:	Sigurjón Hjaltason	Raftholti
	Hannes Ólafsson	Austvaðsholti
Varafulltr.:	Kristinn Guðnason	Þverlæk
	Ágúst Sæmundsson	Bjólu

Uppsveitadeild

Aðalfulltr.:	Jórunn Svavarsdóttir	Drumboddsstöðum
	Páll Jóhannsson	Núpstúni
	Eiríkur Jónsson	Gýgjarhólskoti I
	Jón Viðar Finnsson	Dalbæ I
	Sveinn Ingvarsson	Reykjahlíð
	Sigríður Jónsdóttir	Fossi
Varafulltr.:	Haukur Haraldsson	Stóru-Mástungu
	Ásmundur Lárusson	Norðurgarði
	Gunnar Sverrisson	Hrosshaga
	Guðmundur Sigurðsson	Vatnsleysu
	Samúel U. Eyjólfsson	Bryðjuholti

Flóa- og Ölfuseild

Aðalfulltr.:	María Hauksdóttir	Geirakoti
	Björn Harðarsson	Holti
	Aðalsteinn Sveinsson	Kolsholti
	Valdimar Guðjónsson	Gaulverjabæ
Varafulltr.:	Stefán Geirsson	Gerðum
	Geir Ágústsson	Gerðum
	Pétur Guðmundsson	Hvammi

Hvalfjarðardeild

Aðalfulltr.:	Jóhanna Hreinsdóttir	Káraneskoti
	Haraldur Magnússon	Belgsholti
Varafulltr.:	Finnur Pétursson	Káranesi II
	Friðjón Guðmundsson	Hóli

Borgarfjarðardeild

Aðalfulltr.:	Jón Gíslason	Lundi 1
	Birna Hauksdóttir	Skáney
Varafulltr.:	Þorvaldur Jónsson	Brekkukoti
	Lárus Pétursson	Hvanneyri

Snæfells- og Mýradeild

Aðalfulltr.:	Pétur Diðriksson	Helgavatni
	Laufey Bjarnadóttir	Stakkhamri
	Guðný Jakobsdóttir	Syðri-Knarrartungu
	Jón Svavar Þórðarson	Ölkeldu III
Varafulltr.:	Þórir Finnsson	Hóli
	Kristján Þórðarson	Ölkeldu III
	Halldór Gunnlaugsson	Hundastapa

Breiðafjarðardeild

Aðalfulltr.:	Hörður Grímsson	Tindum
	Sigmundur H. Sigmundsson	Látrum
	Gústaf Jökull Ólafsson	Miðjanesi
	Bára Sigurðardóttir	Lyngbrekku
Varafulltr.:	Þorgrímur Guðbjartsson	Erpsstöðum
	Jón Egill Jóhannsson	Skerðingsstöðum
	Erla Reynisdóttir	Mýrartungu
	Björn Birkisson	Botni

Stjórn Auðhumlu

Formaður
Egill Sigurðsson, Berustöðum

Varaformaður
Erlingur Teitsson, Brún

Ritari
Guðrún Sigurjónsdóttir, Glitstöðum

Meðstjórnendur
Birna Þorsteinsdóttir, Reykjum
Jóhannes Torfason, Torfalæk II
Jóhannes Ævar Jónsson, Espihóli
Arnar B. Eiríksson, Gunnbjarnarholti

Varamenn
Pétur Diðriksson, Helgavatni
Björn Harðarson, Holti
Stefán Magnússon, Fagraskógi

Skoðunarmenn
Eiríkur Jónsson, Gýgjarhólskoti I
Gunnar Sverrisson, Hrosshaga

Varaskoðunarmenn
Geir Árdal, Dæli
Magnús Hannesson, Eystri-Leirárgörðum

Forstjóri
Einar Sigurðsson

Starfssvæði Auðhumlu

Starfssvæðið

Vestur-Húnaþingsdeild

Aðalfulltr.:	Valgerður Kristjánsdóttir	Mýrum III
	Gísli G. Magnússon	Staðarbakka
Varafulltr.:	Guðný Helga Björnsdóttir	Bessastöðum
	Ólöf Ólafsdóttir	Tannstaðabakka

Austur-Húnaþingsdeild

Aðalfulltr.:	Jóhannes Torfason	Torfalæk II
	Gróa Lárusdóttir	Brúsastöðum
	Jón Gíslason	Stóra-Búrfelli
Varafulltr.:	Jens Jónsson	Brandaskarði
	Linda B. Ævarsdóttir	Steinnýjarstöðum
	Pálmi Þ. Ingimarsson	Árholti

Norðausturdeild

Aðalfulltr.:	Stefán Magnússon	Fagraskógi
	Hávar Sigtryggsson	Hriflu
	Elín M. Stefánsdóttir	Fellshlíð
	Erlingur Teitsson	Brún
	Geir Árdal	Dæli
	Gunnhildur Gylfadóttir	Steindyrum
	Gunnsteinn Þorgilsson	Sökku
	Jóhannes Ævar Jónsson	Espihóli
	Laufey Skúladóttir	Stóru-Tjörnum
	Leifur Guðmundsson	Klauf
	Sif Jónsdóttir	Laxamýri
	Sigurgeir Hreinsson	Hrísshóli
	Sigurgeir Pálsson	Sigtúnum
	Sveinbjörn Sigurðsson	Búvöllum
Varafulltr.:	Trausti Þórisson	Hofsá
	Aðalsteinn Hallgrímsson	Garði
	Benjamín Baldursson	Ytri-Tjörnum
	Þorsteinn Rútsson	Þverá
	Aðalsteinn Heiðmann Hreinsson	Auðnum

Alls 59 fulltrúar

Verðlaunahafar 2011

Verðlaunahafar í Rangárvallasýslu ásamt mjólkurbússtjóra MS Selfossi.

Verðlaunahafar í Flóa- og Ölfusdeild ásamt mjólkurbússtjóra MS Selfossi.

Ólafur Helgason í Hraunkoti var með hæstu meðalnyt árskúa, 8.340 kg, sem er Íslandsmet. Einnig var afurðahæsta kýrin frá Hraunkoti, mjólkaði 12.144 kg á árinu 2011.

Verðlaunahafar í Uppsveitadeild ásamt mjólkurbússtjóra MS Selfossi.

Verðlaunahafar í Norðausturdeild ásamt mjólkurbússtjóra MS Akureyri.

Innl.númer	Nafn	Heimili	Deild
10011	Sigurbjörn Árnason	Þingmúla	Austurlandsdeild
10234	Óskar Gunnlaugsson	Berufirði II	Austurlandsdeild
10237	Steinþór Björnsson	Hvannabrekku	Austurlandsdeild
13505	Hulda Steinunn Sigurðardóttir	Stapa	Austur Skaftafellsdeild
13523	Hestgerði ehf.	Hestgerði	Austur Skaftafellsdeild
20110	Lilja María Gísladóttir	Króki	Flóa- og Ölfusdeild
20127	Gerðabúið ehf.	Gerðum	Flóa- og Ölfusdeild
20216	Félagsbúið	Kolsholti	Flóa- og Ölfusdeild
20225	Hellisbúið ehf.	Kolsholtshelli	Flóa- og Ölfusdeild
20238	Hurðarbaksbúið ehf.	Hurðarbaki	Flóa- og Ölfusdeild
20304	Ketill Ágústsson	Brúnastöðum	Flóa- og Ölfusdeild
20511	Ólafur Ingi Sigurmundsson/Anna Gísladóttir	Eyði-Sandvík	Flóa- og Ölfusdeild
20605	Fossi ehf.	Fossi	Uppsveitadeild
20608	Samúel J. Eyjólfsson/Þórunn Andrésdóttir	Bryðjuholti	Uppsveitadeild
20618	Gunnar Kr. Eiríksson	Túnsbergi	Uppsveitadeild
20705	Félagsbúið	Efri-Brúnavöllum	Uppsveitadeild
20931	Stúfholt ehf.	Stúfholti	Holta-, Landm.-, Ása- og Djúpárd.
20937	Gunnar Guttormsson	Marteinstungu	Holta-, Landm.-, Ása- og Djúpárd.
20948	Kristinn og Elín	Þverlæk	Holta-, Landm.-, Ása- og Djúpárd.
22033	Axel Sveinbjörnsson/Silja Ágústsdóttir	Hólmum	Landeyjadeild
22116	Sigríður Valdimarsdóttir	Álfhólum	Landeyjadeild
22218	Félagsbúið Skaftholti	Skaftholti	Uppsveitadeild
30019	Vigfús Pétursson	Hægindi	Borgarfjarðardeild
30022	Þorvaldur Jónsson	Brekkukoti	Borgarfjarðardeild
30332	Jónas S. Valdimarsson	Rauðanesi I	Snæfells- og Mýradeild
30459	Haukur Gunnlaugsson/Hrefna Hreiðarsdóttir	Hrauntúni	Snæfells- og Mýradeild
33204	Ásmundur Guðmundsson	Arkarlæk	Hvalfjarðardeild
40116	Kristján Högni Jónsson	Ós	Breiðafjarðardeild
46277	Guðrún Skarphéðinsdóttir	Kringlu	Breiðafjarðardeild
46908	Margrét Guðbjartsdóttir	Miklagarði	Breiðafjarðardeild
47226	Félagsbúið	Stað	Breiðafjarðardeild
49234	Finnbogi S. Kristjánsson	Breiðalæk	Breiðafjarðardeild
50580	Friðgeir Jónasson	Blöndudalshólum	Austur-Húnaþingsdeild
51521	Pálmi Ingimarsson	Árholti	Austur-Húnaþingsdeild
52550	Jens Jónsson	Brandaskarði	Austur-Húnaþingsdeild
52570	Steinar Kristjánsson	Steinnýjarstöðum	Austur-Húnaþingsdeild
52771	Baldvin Sveinsson	Tjörn	Austur-Húnaþingsdeild
58511	Pétur Sigurvaldason	Neðri-Torfustöðum	Vestur-Húnaþingsdeild
58613	Ásgeir Sverrisson	Brautarholti	Vestur-Húnaþingsdeild
60003	Jóhann Tryggvason	Vöglum	Norðausturdeild
60013	Kristín S. Hermannsdóttir	Merkigili	Norðausturdeild
60089	Félagsbúið	Villingadal	Norðausturdeild
60094	Rifkelsstaðir 2 ehf.	Rifkelsstöðum 2	Norðausturdeild
60100	Sigurgeir Pálsson	Sigtúnum	Norðausturdeild
60102	Gamla Klauf ehf.	Klauf	Norðausturdeild
60106	Benjamín Baldursson	Ytri-Tjörnum	Norðausturdeild
60159	Pétur Friðriksson	Gautsstöðum	Norðausturdeild
60217	Dagverðareyri ehf.	Dagverðareyri	Norðausturdeild
60227	Jón Viðar Þorsteinsson	Brakanda	Norðausturdeild
60327	Þorsteinn Rútsson	Þverá	Norðausturdeild
60440	Gunnsteinn Þorgilsson	Sökku	Norðausturdeild
60490	Sveinn Kjartan Sverrisson	Melum	Norðausturdeild
60509	Gunnlaugur Sigurðsson	Klaufabrekkum	Norðausturdeild
60518	Urðarbúið	Urðum	Norðausturdeild
60613	Félagsbúið	Böðvarsnesi	Norðausturdeild
68034	Vogabú ehf.	Vogum 1	Norðausturdeild
68119	Hallgrímur Þorgilsson	Daðastöðum	Norðausturdeild
68234	Sveinbjörn Þór Sigurðsson	Búvöllum	Norðausturdeild
68274	Félagsbúið Hjarðarbóli	Hjarðarbóli	Norðausturdeild
68311	Helgi Hallsson	Kálfborgará	Norðausturdeild
68333	Ólafur Ólafsson	Bjarnarstöðum	Norðausturdeild
68354	Ingvar Ketilsson	Halldórsstöðum	Norðausturdeild
68400	Ólafur Haraldsson	Fljótsbakka	Norðausturdeild
68408	Öxará rekstrarfélag ehf.	Öxará	Norðausturdeild
68425	Félagsbúið	Lækjamóti	Norðausturdeild
68454	Flosi Gunnarsson	Hrafnsstöðum	Norðausturdeild
68472	Baldvin Einarsson	Engihlíð	Norðausturdeild
68568	Sigtryggur Garðarsson	Reykjavöllum	Norðausturdeild
68596	Félagsbúið Laxamýri	Laxamýri	Norðausturdeild
68620	Steinþór Heiðarsson	Ytri-Tungu	Norðausturdeild

Fjöldi: 70

Reglur um verðlaunaveitingu fyrir mjólk í 1. flokk A eru þessar: Verðlaun fá þeir innleggjendur sem lögðu inn mjólk í 1. flokki A í öllum mánuðum ársins 2011. Mörk fyrir 1. flokk A eru þau að beint meðaltal líftölu sé jafnt eða minna en 25 þús., faldmeðaltal mánaðarins á frumum sé undir 220 þús., að engar lyfjaleifar finnist í mánuðinum og faldmeðaltal frírra fitusýra sé jafnt eða minna en 1,1 mmol/l.

Mjólkursamsalan ehf. 2011

Stjórn félagsins skipuðu:
Egill Sigurðsson, formaður
Þórólfur Gíslason, varaformaður
Arnar Bjarni Eiríksson, meðstjórnandi
Guðrún Sigurjónsdóttir, meðstjórnandi
Jóhannes Ævar Jónsson, meðstjórnandi

Varamenn:
Birna Þorsteinsdóttir
Erlingur Teitsson
Jóhannes Torfason
Rögnvaldur Ólafsson

Forstjóri:
Einar Sigurðsson

Endurskoðendur:
Deloitte
Halldór Arason endurskoðandi
Jón Rafn Ragnarsson endurskoðandi

Stöðugleiki í rekstri á erfiðum tímum

Sala á vörum MS var áfram mjög góð þrátt fyrir aðstæður í þjóðfélaginu og náði félagið markmiðum sínum um tekjur og kostnað í sölu- og markaðsstarfi. Alls voru seld 9.035 tonn af birgðavörum og 50,1 milljón lítrar af ferskvörum.

Nokkur stöðugleiki er kominn í rekstur Mjólkursamsölunnar eftir tap fyrri ára. Félagið hagnaðist um 199 milljónir króna á árinu en árið áður nam hagnaðurinn 293 milljónum króna. Þetta er 94 milljón króna lakari árangur en árið á undan. Sölutekjur jukust um 8% á milli ára en framlegð fyrir afskriftir var 59 milljónum króna minni en árið á undan og skýrist það m.a. af hærri hlutdeild mjólkurverðs í útsöluverði afurða en árið áður og að gjaldfærðar voru í rekstrinum 25 milljónir króna vegna birgða sem innihéldu iðnaðarsalt og voru innkallaðar í janúar 2012. Gengi íslensku krónunnar hafði neikvæð áhrif á erlend innkaup ásamt hækkandi orkuverði og hækkun á heimsmarkaðsverði á olíu og annarri hrávöru. Áframhaldandi hagræðing í rekstri vann þó upp þessar hækkanir og rúmlega það. Breyting á gengi íslensku krónunnar hafði neikvæð áhrif á fjármagnsliði um 75 milljónir á milli áranna 2010 og 2011.

Sala 2011

Flokkur	Selt magn	Innanlands	Útflutningur
Ferskvörur	50.053	49.666	387
Viðbit	2.387	1.864	523
Ostar	5.576	5.444	133
Duft	1.305	680	625

Heildareignir Mjólkursamsölunnar eru 6.710 milljónir króna í árslok og er eigið fé 3.328 milljónir króna og samsvarar það 49,6% eiginfjárflutfalli.

Meðalfjöldi stöðugilda hjá Mjólkursamsölunni var 394 árið 2011 og er það fækkun um fjögur stöðugildi frá fyrra ári. Starfsemin fer fram á sex starfsstöðum um land allt. Hagræðing undanfarinna ára, sameining fyrirtækja, tilflutningur framleiðslulína, fækkun starfsfólks, breyting á vinnutilhögun og flutningakerfi hafa skilað félaginu mikilli kostnaðarlækkun. Hagræðingin hefur byggt á þolinmæði, frumkvæði og þátttöku þessa mikla fjölda starfsfólks. Fyrir þetta skuldar félagið starfsfólki miklar þakkir.

Tölulegar upplýsingar

Ráðstöfun mjólkur hjá MS árið 2011 umreiknuð í lítra m.v. fitu

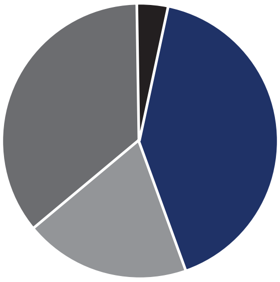

Ráðstöfun mjólkur hjá MS árið 2011 umreiknuð í lítra m.v. prótein

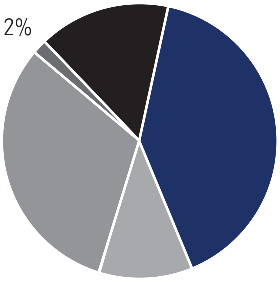

Ráðstöfun mjólkur hjá MS og KS árið 2011 umreiknuð í lítra m.v. fitu

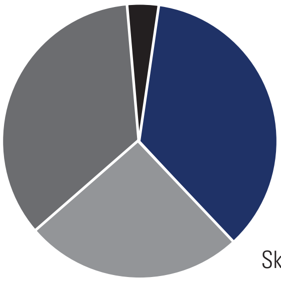

Ráðstöfun mjólkur hjá MS og KS árið 2011 umreiknuð í lítra m.v. prótein

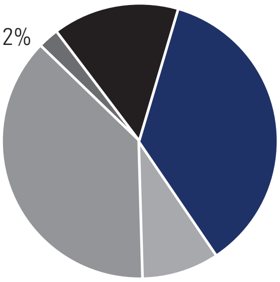

Mjólkurinnlegg hjá Auðhumlu

Árið	Árið	Breyting 2011-2010	
2011	2010	Lítrar	Hlutfall
9.124.520	9.387.633	-263.113	-2,80%
8.855.084	9.046.674	-191.590	-2,12%
10.118.478	10.542.294	-423.816	-4,02%
9.850.267	9.884.435	-34.168	-0,35%
10.320.885	10.273.345	47.540	0,46%
9.860.577	10.052.393	-191.816	-1,91%
9.387.485	9.451.381	-63.896	-0,68%
9.439.450	8.987.892	451.558	5,02%
8.553.174	8.302.061	251.113	3,02%
8.484.613	7.959.605	525.008	6,60%
8.774.535	8.345.129	429.406	5,15%
9.360.981	8.856.222	504.759	5,70%
112.130.049	111.089.064	1.040.985	0,94%

Heildarmjólkurinnlegg á landinu

Árið	Árið	Breyting 2011-2010	
2011	2010	Lítrar	Hlutfall
10.069.268	10.301.428	-232.160	-2,25%
9.789.938	9.926.408	-136.470	-1,37%
11.166.407	11.597.540	-431.133	-3,72%
10.883.636	10.903.302	-19.666	-0,18%
11.409.345	11.348.595	60.750	0,54%
10.934.985	11.169.834	-234.849	-2,10%
10.460.623	10.544.458	-83.835	-0,80%
10.553.649	10.017.706	535.943	5,35%
9.568.699	9.295.043	273.656	2,94%
9.492.812	8.906.469	586.343	6,58%
9.761.469	9.290.007	471.462	5,07%
10.371.279	9.855.304	515.975	5,24%
124.462.110	123.156.094	1.306.016	1,06%

Tölulegar upplýsingar

Fjöldi innleggjenda í deildum 2011 og 2010

Nafn deildar	31/12 2011	31/12 2010	Mismunur
Austurlandsdeild	26	28	-2
Austur-Skaftafellsdeild	13	13	0
	39	41	
Skaftárdeild	25	25	0
Mýrdalsdeild	11	11	0
Eyjafjalladeild	21	21	0
Landeyjadeild	32	34	-2
Fljótshlíðar-, Hvols- og Rangárvalladeild	19	19	0
Holta-, Landmanna-, Ása- og Djúpárdeild	19	19	0
Uppsveitadeild	72	72	0
Flóa- og Ölfusdeild	42	42	0
	241	243	
Hvalfjarðardeild	24	24	0
Borgarfjarðardeild	21	21	0
Snæfells- og Mýradeild	41	42	-1
	86	87	
Breiðafjarðardeild	43	45	-2
Vestur-Húnaþingsdeild	24	24	0
Austur-Húnaþingsdeild	30	30	0
Norðausturdeild	158	160	-2
	212	214	
Alls Auðhumla	621	630	-9

Fjöldi kúabúa miðað við greiðslumark í lok árs

	Fjöldi kúabænda		2011 greiðslumark á kúabú í þús. lítrum						2010 greiðslumark á kúabú í þús. lítrum					
	2011	2010	<50 þús.	50-100 þús.	100-200 þús.	200-300 þús.	>300 þús.	Meðaltal pr. kúabú	<50 þús.	50-100 þús.	100-200 þús.	200-300 þús.	>300 þús.	Meðaltal pr. kúabú
MS Egilsstöðum	39	41	7	8	10	6	8	175.164	9	8	10	6	8	168.725
MS Selfossi	243	243	14	40	100	60	29	179.737	18	40	104	60	27	171.161
MS Reykjavík	101	87	14	18	51	9	9	142.716	15	14	47	9	9	142.890
MS Búðardal	31	45	4	8	13	4	2	133.570	5	12	18	6	4	130.153
MS Akureyri	213	214	12	47	97	41	16	164.730	11	49	99	42	16	163.723
Auðhumla	627	630	51	121	271	120	64	166.108	58	123	278	123	64	162.240

Tölulegar upplýsingar

Fitu- og próteininnihald mjólkur eftir deildum (meðaltal)

Heiti deildar	Meðalfita 2011	Meðalfita 2010	Meðalprótein 2011	Meðalprótein 2010
Austurlandsdeild	4,10	4,09	3,30	3,30
Austur-Skaftafellsdeild	4,06	4,00	3,27	3,28
Skaftárdeild	3,92	3,95	3,32	3,30
Mýrdalsdeild	3,92	3,95	3,23	3,24
Eyjafjalladeild	4,08	4,09	3,29	3,28
Landeyjadeild	4,07	4,11	3,27	3,26
Fljótshlíðar-, Hvols- og Rangárvalladeild	4,07	4,12	3,29	3,29
Holta-, Landmanna-, Ása- og Djúpárdeild	4,06	4,08	3,31	3,31
Uppsveitadeild	4,05	4,07	3,29	3,27
Flóa- og Ölfusdeild	4,09	4,12	3,33	3,32
Hvalfjarðardeild	4,10	4,10	3,27	3,26
Borgarfjarðardeild	4,11	4,09	3,29	3,28
Snæfells- og Mýradeild	4,08	4,05	3,29	3,24
Breiðafjarðardeild	4,11	4,11	3,28	3,27
Vestur-Húnaþingsdeild	4,11	4,09	3,31	3,28
Austur-Húnaþingsdeild	4,08	4,11	3,32	3,31
Norðausturdeild	4,10	4,12	3,31	3,31
Auðhumla	4,08	4,10	3,30	3,31

Innvigtun mjólkur innan og utan greiðslumarks verðlagsárið 2011

Afurðastöðvar	Framleitt innan gr.marks	Framleitt umfram samning	Framleitt alls
Auðhumla svf	104.047.985	8.082.064	112.130.049
Mjólkursamlag KS	11.786.983	545.078	12.332.061
Samtals	115.834.968	8.627.142	124.462.110

Heimild: Bændasamtök Íslands og aðildarfélög SAM

Ársreikningur samstæðu 2011

AUÐHUMLA

Áritun óháðra endurskoðenda

Til stjórnar og félagsaðila Auðhumlu svf.

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning samstæðu Auðhumlu svf. og dótturfélaga hennar fyrir árið 2011. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, rekstrarreikning, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Ábyrgð stjórnar og forstjóra á ársreikningnum

Stjórn og forstjóri eru ábyrgir fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga. Stjórn og forstjóri eru einnig ábyrgir fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu samstæðuársreiknings þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Ábyrgð endurskoðenda

Ábyrgð okkar felst í því áliti sem við látum í ljós á samstæðuársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum og skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg vissa fáist um að samstæðu ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðun felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og skýringum í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggir á faglegu mati endurskoðandans, meðal annars á þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits félagsins, sem varðar gerð og framsetningu ársreikningsins, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits fyrirtækisins. Endurskoðun felur einnig í sér mat á þeim reikningsskilaaðferðum og matsaðferðum sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu samstæðu Auðhumlu svf. og dótturfélaga hennar á árinu 2011, efnahag þess 31. desember 2011 og breytingu á handbæru fé á árinu 2011, í samræmi við lög um ársreikninga.

Kópavogur, 28. mars 2012

Deloitte ehf.

Benóní Torfi Eggertsson endurskoðandi	Jón Rafn Ragnarsson endurskoðandi

Við undirritaðir, kjörnir skoðunarmenn Auðhumlu svf., höfum farið yfir ársreikning þennan.
Við teljum að hann sé í samræmi við ákvæði laga og samþykkta félagsins og leggjum til að hann verði samþykktur.

Kjörnir skoðunarmenn

Gunnar Sverrisson	Eiríkur Jónsson

Skýrsla stjórnar

Ársreikningur samstæðu Auðhumlu svf. fyrir árið 2011 er gerður í samræmi við lög um ársreikninga. Ársreikningurinn hefur að geyma samstæðuársreikning Auðhumlu svf. og dótturfélaga hennar fyrir árið 2011.

Samkvæmt rekstrarreikningi nemur hagnaður ársins 234 milljónum króna. Eigið fé samstæðunnar samkvæmt efnahagsreikningi er í árslok 6.647 milljónir króna en var í ársbyrjun 6.408 milljónir króna. Á árinu störfuðu að meðaltali 394 starfsmenn hjá fyrirtækinu og dótturfélögum þess og námu heildarlaunagreiðslur 2.125 milljónum króna.

Inneign í stofnsjóði í árslok nemur kr. 2.523.102.369 og skiptist á milli 728 aðila en í upphafi árs á milli 760 aðila. Tillag ársins frá félagsaðilum nemur kr. 32.688.160 og vextir af stofnsjóði eru kr. 67.383.068. Úr stofnsjóði eru greiddar kr. 159.656.310.

Stjórn félagsins leggur til að hagnaður meirihlutaeigenda á árinu, kr. 214.122.586, verði færður til hækkunar á óráðstöfuðu eigin fé en vísar að öðru leyti í ársreikninginn um breytingar á eigin fé félagsins.

Að áliti stjórnar og forstjóra Auðhumlu svf. koma fram í ársreikningi þessum allar upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á stöðu samstæðufélagsins í árslok, rekstrarárangri ársins og fjárhagslegri þróun á árinu.

Stjórn og forstjóri Auðhumlu svf. staðfesta hér með ársreikning samstæðufélagsins fyrir árið 2011 með undirritun sinni.

Reykjavík, 28. mars 2012

Í stjórn

Egill Sigurðsson
stjórnarformaður

Birna Þorsteinsdóttir	Erlingur Teitsson
Jóhannes Torfason	Arnar Bjarni Eiríksson
Guðrún Sigurjónsdóttir	Jóhannes Ævar Jónsson

Forstjóri

Einar Sigurðsson

Rekstrarreikningur ársins 2011

	Skýr.	2011	2010
Rekstrartekjur		19.446.126.318	18.025.557.059
Aðrar tekjur		616.463.953	593.520.000
Kostnaðarverð seldra vara		(14.387.872.434)	(13.124.893.379)
Laun og annar starfsmannakostnaður	3	(2.642.322.415)	(2.618.225.328)
Annar rekstrarkostnaður		(2.054.076.481)	(1.919.870.526)
Rekstrarhagnaður fyrir afskriftir		978.318.941	956.087.826
Afskriftir	7	(495.698.076)	(483.036.303)
Rekstrarhagnaður		482.620.865	473.051.523
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarfélaga	8	19.984.552	5.240.894
Fjármunatekjur	4	108.067.854	153.188.908
Fjármagnsgjöld	5	(316.556.355)	(489.035.353)
Hagnaður fyrir skatta		294.116.916	142.445.972
Tekjuskattur	6	(60.099.760)	(28.497.222)
Hagnaður ársins		234.017.156	113.948.750
Skipting afkomu			
Hagnaður minnihlutaeigenda		19.894.570	21.576.145
Hagnaður Auðhumlu svf.		214.122.586	92.372.605

Efnahagsreikningur

Eignir

	Skýr.	31.12.2011	31.12.2010
Fastafjármunir			
Varanlegir rekstrarfjármunir	7	6.301.485.605	6.254.312.678
Eignarhlutar í hlutdeildarfélögum	8	37.977.000	27.604.500
Eignarhlutar í öðrum félögum	8	342.777.321	347.192.451
Fjárfestingarverðbréf	12	79.996.158	152.422.320
Skuldabréfaeign	9	507.074.735	670.007.625
Reiknuð skattinneign	17	165.424.593	207.091.024
		7.434.735.412	7.658.630.598
Veltufjármunir			
Vörubirgðir	10	2.069.078.990	2.086.660.960
Viðskiptakröfur	11	1.573.259.177	1.389.384.373
Næsta árs afborgun skuldabréfaeignar	9	146.890.060	219.928.656
Fjárfestingarverðbréf	12	64.020.264	106.808.086
Aðrar skammtímakröfur	11	198.257.425	200.459.178
Handbært fé	11	400.134.152	376.700.534
		4.451.640.068	4.379.941.787
Eignir		11.886.375.480	12.038.572.385

31. desember 2011

Eigið fé og skuldir	Skýr.	31.12.2011	31.12.2010
Eigið fé	13		
Stofnsjóður		2.523.102.369	2.582.687.451
Lögbundinn varasjóður		192.780.071	168.683.320
Óráðstafað eigið fé		3.599.017.128	3.434.714.999
Eigið fé meirihlutaeigenda		6.314.899.568	6.186.085.770
Hlutdeild minnihluta í eigin fé dótturfélaga		332.395.380	221.521.387
Eigið fé		6.647.294.948	6.407.607.157
Langtímaskuldir og skuldbindingar			
Skuldir við lánastofnanir	14	1.454.796.836	845.874.977
Aðrar langtímaskuldir	14	448.042.971	541.376.894
Fjármögnunarleigusamningar	15	169.894.379	120.490.363
Lífeyrisskuldbinding	16	274.880.631	325.470.290
		2.347.614.817	1.833.212.524
Skammtímaskuldir			
Viðskiptaskuldir	18	1.289.229.333	1.229.344.675
Skuldir við lánastofnanir	18	860.277.283	1.025.003.849
Næsta árs afborganir langtímaskulda	18	332.326.507	1.142.410.638
Aðrar skammtímaskuldir	18	409.632.592	400.993.542
		2.891.465.715	3.797.752.704
Skuldir		5.239.080.532	5.630.965.228
Eigið fé og skuldir		11.886.375.480	12.038.572.385

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2011

	Skýr.	2011	2010
Rekstrarhreyfingar			
Rekstrarhagnaður		482.620.865	473.051.523
Afskriftir	7	495.698.076	483.036.303
Söluhagnaður varanlegra rekstrarfjármuna		(3.584.434)	(8.444.344)
Lífeyrisskuldbinding, lækkun	16	(50.589.659)	(18.700.800)
Veltufé frá rekstri án vaxta og skatta		924.144.848	928.942.682
Vörubirgðir, lækkun, (hækkun)	10	17.581.970	(6.274.908)
Aðrar rekstrartengdar eignir, hækkun		(181.424.796)	(9.068.256)
Rekstrartengdar skuldir, hækkun, (lækkun)		56.030.703	(13.789.231)
Handbært fé frá rekstri án vaxta og skatta		816.332.725	899.810.287
Innborgaðir vextir og arður		71.178.427	76.499.230
Greiddir vextir		(218.318.502)	(319.131.447)
Greiddir skattar		(4.997.259)	0
Handbært fé frá rekstri		664.195.392	657.178.070
Fjárfestingarhreyfingar			
(Fjárfest) sala í varanlegum rekstrarfjármunum	7	(539.286.569)	(273.317.803)
(Fjárfest) sala í eignarhlutum		0	(300.000)
Skuldabréfaeign, verðbréfaeign og önnur félög, breyting		394.683.419	625.722.374
		(144.603.150)	352.104.571
Fjármögnunarhreyfingar			
Skammtímalán, lækkun		0	(1.189.827)
Skuldir við lánastofnanir, lækkun		(164.726.566)	(469.455.489)
Nýjar langtímaskuldir	14	841.234.761	42.754.616
Afborganir langtímaskulda	14	(1.161.007.537)	(258.932.497)
Innborgað minnihlutaeigandi	13	119.000.000	0
Inntökugjöld	13	202.715	187.974
Tillag í stofnsjóð	13	32.688.160	29.610.104
Útborgun úr stofnsjóði	13	(159.656.310)	(194.365.323)
		(492.264.778)	(851.390.443)
Hækkun handbærs fjár		27.327.464	157.892.198
Handbært fé í upphafi árs		376.700.534	225.581.249
Gengismunur erlendra innstæðna		(3.893.846)	(6.772.913)
Handbært fé í lok árs		400.134.152	376.700.534
Aðrar upplýsingar			
Veltufé frá rekstri	21	772.007.515	732.669.499

Skýringar

1. Starfsemi

Auðhumla svf. er samvinnufélag í eigu mjólkurframleiðenda á félagssvæði sínu. Félagið er samvinnufélag og starfar á grundvelli laga nr. 22/1991 um samvinnufélög.

Tilgangur félagsins skv. samþykktum er að taka á móti mjólk frá félagsmönnum, breyta henni í söluhæfa vöru, dreifa henni og selja fyrir sem best verð. Þá er félaginu heimilt að reka aðra starfsemi sem gæti dregið úr rekstrarkostnaði félagsins og verið til hagræðis og styrktar fyrir félagið og félagsaðila.

2. Reikningsskilaaðferðir

Grundvöllur reikningsskilanna
Samstæðuársreikningur Auðhumlu svf. fyrir árið 2011 er gerður í samræmi við lög um ársreikninga og settar reikningsskilareglur. Samstæðuársreikningurinn byggir á kostnaðarverðsreikningsskilum og er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður. Samstæðuársreikningurinn er gerður í íslenskum krónum.

Eftirfarandi er samantekt á helstu reikningsskilaaðferðum samstæðunnar.

Mat og ákvarðanir

Við gerð ársreiknings þurfa stjórnendur, í samræmi við lög um ársreikninga, að taka ákvarðanir, meta og draga ályktanir sem hafa áhrif á eignir og skuldir á reikningsskiladegi, upplýsingar í skýringum og tekjur og gjöld. Við mat og ályktanir er byggt á reynslu og ýmsum öðrum þáttum sem taldir eru viðeigandi og mynda grundvöll þeirra ákvarðana sem teknar eru um bókfært verð eigna og skulda sem ekki liggur fyrir með öðrum hætti.

Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því tímabili sem þær eiga sér stað.

Samstæða
Ársreikningur samstæðunnar tekur til ársreiknings móðurfélagsins og ársreikninga félaga sem eru undir stjórn þess (dótturfélög) á reikningsskiladegi. Ráðandi yfirstjórn í fyrirtækjunum fæst með því að móðurfélagið hefur vald til þess að ákveða fjármála- og rekstrarstefnu þeirra í því skyni að hafa hag af rekstri þeirra. Ársreikningurinn er samstæðureikningur Auðhumlu svf. og dótturfélaga. Þau eru Mjólkursamsalan ehf., sem er í 90,1% eigu félagsins, Grýta ehf., Bitruháls ehf. og Kostur ehf. sem eru í 100% eigu Auðhumlu. Þessi félög hafa öll starfsemi með höndum. Þá nær reikningurinn til Mjólkurbús Flóamanna ehf. og Norðurmjólkur ehf. sem eru ekki í rekstri en í 100% eigu Auðhumlu.

Samstæðan er samin í samræmi við kaupverðsreglu og í því tilviki, sem eignarhald í dótturfélagi er minna en 100%, er færð upp hlutdeild minnihluta í eigin fé og rekstrarafkomu.

Við kaup á dótturfélögum eru eignir og skuldir þeirra metnar til gangverðs á kaupdegi. Sé kaupverð hærra en hrein eign eftir slíkt mat er mismunurinn færður sem viðskiptavild. Rekstrarniðurstaða keyptra eða seldra dótturfélaga á árinu er meðtalin í samstæðurekstrarreikningi frá og með kaupdegi eða fram að söludegi eftir því sem við á.

Meðal markmiða samstæðureikningsskilanna er að birta einungis tekjur, gjöld, eignir og skuldir samstæðunnar út á við og er því viðskiptum innan hennar eytt út við gerð reikningsskilanna. Ef við á eru gerðar leiðréttingar á reikningsskilum dótturfélaga til að samræma þau við reikningsskilaaðferðir samstæðunnar.

Eignarhlutar í hlutdeildarfélögum
Hlutdeildarfélög eru félög þar sem móðurfélagið er í aðstöðu til að hafa veruleg áhrif á stjórnun þeirra. Veruleg áhrif eru til staðar þegar félagið tekur þátt í ákvörðunum um fjármál og rekstur hlutdeildarfélaga. Samkvæmt hlutdeildaraðferð eru eignarhlutar í hlutdeildarfélögum færðir á kostnaðarverði að teknu tilliti til hlutdeildar í rekstri og virðisrýrnunar einstakra fjárfestinga. Tap hlutdeildarfélaga umfram hlutdeild er aðeins gjaldfært hafi félagið gengist í ábyrgð eða stofnað til skuldbindinga fyrir þeirra hönd.

Áhættustjórnun
Engir framvirkir gjaldeyrisskiptasamningar, valréttir eða afleiðusamningar eru við lýði hjá samstæðunni.

Skráning tekna
Tekjur af vörusölu og þjónustu eru færðar þegar til þeirra hefur verið unnið. Vörusala er skráð þegar vörur eru afhentar eða verulegur hluti áhættu og ávinnings af eignarhaldi flyst yfir til kaupanda. Þjónustutekjur eru færðar þegar þjónustan hefur verið innt af hendi. Sala er sýnd í rekstrarreikningi að teknu tilliti til afslátta.

Vaxtatekjur eru færðar fyrir viðkomandi tímabil í samræmi við viðeigandi höfuðstól og vaxtaprósentu.

Leigutekjur eru færðar línulega í rekstrarreikning á leigutímanum og arður af fjárfestingum er tekjufærður á þeim degi sem úthlutun hefur verið samþykkt.

Leigusamningar
Leigusamningar eru flokkaðir sem fjármögnunarleigusamningar þegar samningsskilmálar gera ráð fyrir að verulegur hluti áhættunnar og hagur af eignarréttindum sé framseldur leigukaupa. Eignir samkvæmt fjármögnunar- og kaupleigusamningum eru færðar meðal varanlegra rekstrarfjármuna og afskrifaðar á líftíma þeirra. Skuldbinding við leigusala er færð til skuldar í efnahagsreikningi. Aðrir leigusamningar eru flokkaðir sem rekstrarleigusamningar og leigugreiðslur gjaldfærðar á því tímabili sem þær tilheyra.

Erlendir gjaldmiðlar
Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gildandi gengi þess dags sem viðskiptin fara fram. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi í lok reikningsskiladags. Gengismunur, sem myndast, er færður í rekstrarreikning.

	Meðalgengi ársins		Árslokagengi	
	2011	2010	31.12.2011	31.12.2010
Evra (EUR)	161,87	162,34	159,28	154,23
Bandaríkjadalur (USD)	116,34	122,33	123,00	115,32
Sterlingspund (GBP)	186,46	189,01	189,89	178,90
Dönsk króna (DKK)	21,73	21,80	21,43	20,70
Norsk króna (NOK)	20,76	20,27	20,46	19,73
Sænsk króna (SEK)	17,93	17,01	17,84	17,21
Svissneskur franki (CHF)	131,56	117,56	131,02	123,25
Japanskt jen (JPY)	1,4625	1,3967	1,5899	1,4184

Fjármagnskostnaður
Allur fjármagnskostnaður er færður í rekstrarreikning á því tímabili sem hann fellur til.

Tekjuskattur
Tekjuskattur er reiknaður og færður í ársreikninginn. Útreikningur hans byggir á afkomu fyrir skatta að teknu tilliti til varanlegra mismuna á skattalegri afkomu og afkomu samkvæmt ársreikningi. Tekjuskattshlutfall er 20%.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins, auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára.

Frestaður skattur stafar af mismun efnahagsliða í skattuppgjöri annars vegar og ársreikningi hins vegar. Mismunurinn stafar af því að tekjuskattsstofn félagsins er miðaður við aðrar forsendur en reikningsskil þess.

Tekjuskattsinneign er metin á reikningsskiladegi og er einungis færð að því marki sem líklegt er að hún nýtist á móti skattskyldum hagnaði í framtíðinni.

Varanlegir rekstrarfjármunir
Eignir eru skráðar meðal varanlegra rekstrarfjármuna þegar líklegt er að hagrænn ávinningur tengdur eigninni muni nýtast félaginu og hægt er að meta kostnað vegna eignarinnar með áreiðanlegum hætti. Varanlegir rekstrarfjármunir eru upphaflega skráðir á kostnaðarverði. Kostnaðarverð varanlegra rekstrarfjármuna samanstendur af kaupverði og öllum beinum kostnaði við að koma eigninni í tekjuhæft ástand.

Afskriftaraðferð, áætlaður nýtingartími og hrakvirði er endurmetið að minnsta kosti árlega. Eignir þar sem eignarréttur er bundinn öðrum samkvæmt samningi um fjármögnunarleigu eru afskrifaðar á áætluðum endingartíma á sama grunni og eignir með fullum eignarrétti. Hagnaður eða tap vegna sölu varanlegra rekstrarfjármuna er mismunur söluverðs og bókfærðs verðs eigna á söludegi og er fært í rekstrarreikning meðal annarra tekna.

Birgðir
Vörubirgðir og aðrar vörur í vinnslu eru metnar á kostnaðarverði/framleiðsluverði eða hreinu söluverði, hvort sem lægra reynist. Kostnaðarverð birgða samanstendur af kostnaði við öflun þeirra ásamt öðrum kostnaði sem fellur til við að koma birgðunum í söluhæft ástand. Framleiðslukostnaður samanstendur af hráefniskostnaði, launakostnaði og óbeinum kostnaði vegna framleiðslunnar. Hreint söluvirði er áætlað söluverð í venjulegum viðskiptum að frádregnum áætluðum sölukostnaði.

Verðbréf
Skuldabréf og aðrar langtímakröfur, sem áætlað er að eiga fram á gjalddaga, eru metnar á kostnaðarverði að teknu tilliti til niðurfærslu til að mæta hugsanlegu tapi í framtíðinni.

Skýringar

Markaðsverðbréf eru verðbréf sem skráð eru á virkum markaði og keypt í þeim tilgangi að hagnast á skammtímaverðbreytingum. Markaðsverðbréf eru færð á markaðsverði og færist matsbreyting í rekstrarreikning á því tímabili sem hún fellur til.

Önnur verðbréf eru flokkuð sem fjárfestingarverðbréf. Fjárfestingarverðbréf eru færð á gangvirði sem er markaðsvirði ef það er byggt á áreiðanlegum forsendum, t.d. skráð á opinberu verðbréfaþingi. Matsbreytingar eru færðar í rekstrarreikning á því tímabili þegar þær verða til. Ef ekki er hægt að meta markaðsvirðið með áreiðanlegum hætti eru fjárfestingarverðbréfin færð á kostnaðarverði að teknu tilliti til niðurfærslu til að mæta hugsanlegu tapi í framtíðinni.

Viðskiptakröfur
Viðskiptakröfur eru færðar á nafnverði að teknu tilliti til niðurfærslu. Niðurfærslan er ekki endanleg afskrift heldur er myndaður mótreikningur til að mæta hugsanlegu tapi sem kann að myndast í framtíðinni.

Langtímaskuldir
Langtímaskuldir eru færðar á nafnverði að frádregnum greiddum afborgunum og eru eftirstöðvar nafnverðs reiknaðar upp miðað við gildandi gengi eða vísitölu í lok tímabilsins eftir því sem við á. Vaxtagjöld vegna langtímalána eru færð til gjalda á því tímabili sem þau tilheyra. Lántökukostnaður vegna nýrra lána er færður til gjalda á lántökuári.

Viðskiptaskuldir
Viðskiptaskuldir eru færðar á nafnverði að teknu tilliti til gengismunar.

Skuldbindingar
Skuldbindingar eru færðar upp í efnahagsreikningi ef líklegt þykir að félagið verði fyrir fjárhagslegum útgjöldum í framtíðinni vegna tiltekins atburðar eða viðskipta og hægt er að meta fjárhæð hennar með áreiðanlegum hætti.

3. Laun og annar starfsmannakostnaður

	2011	2010
Laun	2.125.109.115	2.061.471.265
Lífeyrissjóður	210.434.310	204.225.041
Önnur launatengd gjöld	246.113.337	271.206.755
Annar starfsmannakostnaður	60.665.653	81.322.267
	2.642.322.415	2.618.225.328
Meðalfjöldi starfa	394	403

Heildarlaun og þóknanir til stjórnenda samstæðunnar á árinu 2011 námu 80,6 milljónum króna en námu 76,9 milljónum króna á árinu 2010.

4. Fjármunatekjur

	2011	2010
Vaxtatekjur af bankareikningum	9.256.559	8.422.008
Vaxtatekjur og verðbætur af skuldabréfaeign	71.929.043	73.308.888
Arður af hlutabréfaeign	177.658	0
Gengishagnaður	0	51.860.754
Verðbreytingar á fjárfestingarverðbréfum	5.166.331	5.375.904
Vaxtatekjur af viðskiptakröfum	21.287.563	13.653.180
Aðrar vaxtatekjur	250.700	568.174
	108.067.854	153.188.908

5. Fjármagnsgjöld

	2011	2010
Vaxtagjöld af skammtímaskuldum við lánastofnanir	(62.449.214)	(145.563.227)
Vaxtagjöld og verðbætur af langtímaskuldum	(168.124.537)	(181.199.241)
Vaxtagjöld af fjármögnunarleigusamningum	(15.616.912)	(17.146.185)
Höfuðstólslækkun erlendra lána	0	7.399.207
Gengistap	(40.420.216)	0
Niðurfærsla hlutabréfa	(3.527.182)	(88.000.000)
Tap og breyting niðurfærslu vegna fjárfestingarverðbréfa	(5.283.618)	(49.595.482)
Önnur vaxtagjöld	(21.134.676)	(14.930.425)
	(316.556.355)	(489.035.353)

6. Tekjuskattur

Tekjuskattur er reiknaður og færður í ársreikninginn og nemur gjaldfærð fjárhæð í rekstrarreikningi 60 milljónum króna. Ekki kemur til greiðslu tekjuskatts á árinu 2012 þar sem samstæðan á yfirfæranlegt skattalegt tap.

Virkur tekjuskattur greinist þannig:

	2011 Fjárhæð	2011 %	2010 Fjárhæð	2010 %
Hagnaður fyrir skatta	294.116.916		142.445.972	
Skatthlutfall	(58.823.383)	20,0%	(25.640.275)	18,0%
Breyting á tekjuskattshlutfalli	0	0,0%	13.033.214	9,1%
Niðurfærsla hlutabréfaeignar	0	0,0%	(17.600.000)	-12,4%
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarfélaga	3.996.910	1,4%	943.361	0,7%
Aðrir liðir	(5.273.288)	-1,8%	766.478	0,5%
Tekjuskattur samkvæmt rekstrarreikningi	(60.099.760)	-20,4%	(28.497.222)	-20,0%

7. Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir

	Fasteignir og lóðir	Verksmiðju- vélar og tæki	Bifreiðir og flutningstæki	Samtals
Kostnaðarverð				
Staða í ársbyrjun	8.374.369.966	7.299.359.204	929.571.633	16.603.300.803
Eignfært á árinu	30.107.112	300.131.194	217.198.261	547.436.567
Selt á árinu	0	0	(29.490.591)	(29.490.591)
Staða í árslok	8.404.477.078	7.599.490.398	1.117.279.303	17.121.246.779
Afskriftir				
Staða í ársbyrjun	4.709.524.793	5.100.470.365	538.992.968	10.348.988.125
Afskrift ársins	124.977.331	278.251.180	92.469.563	495.698.074
Selt á árinu	0	0	(24.925.025)	(24.925.025)
Staða í árslok	4.834.502.124	5.378.721.545	606.537.506	10.819.761.174
Bókfært verð				
Bókfært verð í ársbyrjun	3.664.845.173	2.198.888.840	390.578.666	6.254.312.678
Bókfært verð í árslok	3.569.974.954	2.220.768.854	510.741.798	6.301.485.605
Áætlaðar meðaleftirstöðvar eigna	28 ár	10 ár	6 ár	

Fasteignamat og vátryggingamat eigna í árslok greinist þannig:

	Fasteignamat	Vátryggingamat
Fasteignir og lóðir	7.120.307.000	13.879.545.000
Vélar og tæki, eignatryggingar		14.504.749.000
Rekstrarstöðvunartrygging		3.734.808.000

Samstæðan hefur veðsett fasteignir og lóðir til tryggingar á skuldum við lánastofnanir. Í árslok nemur bókfært verð veðsettra eigna 1.920 milljónum króna og eftirstöðvar áhvílandi lána nema 1.578 milljónum króna.

8. Eignarhlutar í félögum

	Hlutdeild	Nafnverð	Bókfært verð	
			31.12.2011	31.12.2010
Eignarhlutar í hlutdeildarfélögum				
Hollt og gott ehf.	50,00%	8.000.000	37.977.000	27.604.500
			37.977.000	27.604.500
Eignarhlutar í öðrum félögum				
Sameignarfélög með ótakmarkaða ábyrgð eigenda				
Samtök afurðastöðva í mjólkuriðnaði sf.	90,70%	0	23.594.146	23.982.097
Hlutafélög og einkahlutafélög				
Fóðurblandan hf.	20,00%	147.054.000	306.178.594	306.178.594
Sero ehf.	21,90%	275.000	0	0
Vilko ehf.	14,83%	4.894.806	5.384.287	10.011.468
Ámundakinn ehf.	2,26%	2.657.700	3.124.640	3.124.640
Greið leið ehf.	13,61%	600.000	600.000	0
Vottunarstöðin Tún hf.	5,40%	500.000	500.000	500.000
Norðurvegur ehf.	2,66%	450.000	0	0
Matgæði ehf.	0,04%	150.000	150.000	150.000
Selasetur Íslands ehf.	1,50%	50.000	0	0
Matvælageymslan ehf.	100,00%	300.000	300.000	300.000
Samvinnuhlutabréf				
Sláturfélag Suðurlands svf. B-deild	1,04%	2.080.000	2.080.000	2.080.000
Kaupfélag Árnesinga svf. B-deild	3,98%	4.100.000	820.000	820.000
Annað				
Stofnsjóður Samvinnutrygginga	Óveruleg		45.653	45.653
			342.777.321	347.192.451

9. Skuldabréfaeign

	31.12.2011	31.12.2010
Verðtryggð bréf, vegnir vextir 4,8%	591.910.928	803.159.219
Óverðtryggð bréf, vegnir vextir 8,3%	94.211.727	120.327.062
	686.122.655	923.486.281
Niðurfærsla vegna skuldabréfaeigna sem kunna að tapast	(32.157.860)	(33.550.000)
	653.964.795	889.936.281
Næsta árs afborgun skuldabréfaeignar	(146.890.060)	(219.928.656)
	507.074.735	670.007.625

Afborganir skuldabréfaeignar

	2011	2010
Afborganir 2012/2011	146.890.060	219.928.656
Afborganir 2013/2012	185.417.485	157.973.561
Afborganir 2014/2013	104.754.421	192.706.383
Afborganir 2015/2014	84.173.947	111.141.172
Afborganir 2016/2015	64.371.619	91.142.918
Afborganir síðar	68.357.263	117.043.591
	653.964.795	889.936.281

10. Vörubirgðir

	31.12.2011	31.12.2010
Fullunnar vörur	1.333.127.329	1.299.221.872
Hráefni	176.322.522	217.435.428
Umbúðir	483.516.678	506.311.734
Aðrar vörur	76.112.460	63.691.925
	2.069.078.990	2.086.660.960
Tryggingaverðmæti birgða	2.881.441.000	2.861.687.000

Á birgðum og viðskiptakröfum hvíla samhliða veð að fjárhæð 1.451 milljón króna vegna skammtímaskulda við lánastofnanir að fjárhæð 860 milljónir króna.

11. Aðrar peningalegar eignir

Viðskiptakröfur

	31.12.2011	31.12.2010
Innlendar viðskiptakröfur	1.581.893.375	1.503.565.669
Erlendar viðskiptakröfur	59.748.090	31.212.474
Niðurfærsla vegna krafna sem kunna að tapast	(68.382.288)	(145.393.770)
	1.573.259.177	1.389.384.373

Breytingar á niðurfærslu viðskiptakrafna greinast þannig:

	31.12.2011	31.12.2010
Staða í ársbyrjun	145.393.770	137.591.200
Tapaðar kröfur á árinu 2011/2010	(66.800.500)	(13.572.719)
Niðurfærsla vegna krafna sem kunna að tapast	(10.210.982)	21.375.289
Staða í árslok	68.382.288	145.393.770

Niðurfærsla hefur verið reiknuð vegna krafna sem kunna að tapast. Niðurfærslan er byggð á mati stjórnenda og reynslu fyrri ára.

Aðrar skammtímakröfur

	31.12.2011	31.12.2010
Virðisaukaskattur	183.836.009	188.143.286
Fyrirframgreiddur kostnaður	3.372.843	0
Fjármagnstekjuskattur	6.590.299	6.750.785
Óinnheimt vörugjöld	3.584.258	4.321.562
Aðrar kröfur	874.016	1.243.545
	198.257.425	200.459.178

Handbært fé

Handbært fé félagsins samanstendur af sjóði og óbundnum bankainnstæðum.

	31.12.2011	31.12.2010
Bankainnstæður í íslenskum krónum	390.754.020	371.781.630
Bankainnstæður í erlendri mynt	8.043.850	4.885.611
Sjóður	1.336.282	33.293
	400.134.152	376.700.534

12. Fjárfestingarverðbréf

	2011	2010
Staða í ársbyrjun	259.230.406	556.680.952
Innborgað á árinu	(115.096.697)	(253.230.968)
Niðurfærsla verðbréfaeignar	(5.283.618)	(49.595.482)
Verðbreytingar og sölutap	5.166.331	5.375.904
	144.016.422	259.230.406
Yfirfært á fastafjármuni	(79.996.158)	(152.422.320)
Staða í árslok	64.020.264	106.808.086

Fjárfestingarverðbréf - fastafjármunir	31.12.2011	31.12.2010
Langtímaskuldabréf	66.223.084	70.850.404
Gjaldfallnar veðkröfur	116.500.000	192.400.000
Niðurfærsla vegna krafna sem kunna að tapast	(102.726.926)	(110.828.084)
	79.996.158	152.422.320

Fjárfestingarverðbréf - veltufjármunir	31.12.2011	31.12.2010
Hlutabréf og hlutabréfasjóðir	1.255.175	5.797.774
Skuldabréf og skuldabréfasjóðir	66.669.770	21.904.062
Innlánsreikningar í fjárvörslu	0	82.381.697
Niðurfærsla vegna krafna sem kunna að tapast	(3.904.681)	(3.275.448)
	64.020.264	106.808.086

13. Eigið fé

	Stofnsjóður	Lögbundinn varasjóður	Óráðstafað eigið fé	Hlutdeild minnihluta	Samtals eigið fé
Eigið fé 1.1.2010	2.656.140.215	159.446.059	3.426.293.529	199.945.241	6.441.825.045
Tillag í stofnsjóð	29.610.104				29.610.104
Útborgun úr stofnsjóði	(194.365.323)				(194.365.323)
Inntökugjöld			187.974		187.974
Vextir af stofnsjóði	91.302.454		(91.302.454)		0
Tekjuskattsáhrif stofnsjóðsvaxta			16.400.608		16.400.608
Hagnaður ársins			92.372.605	21.576.145	113.948.750
Innborgun minnihluta		9.237.261	(9.237.261)		0
Eigið fé 1.1.2011	2.582.687.451	168.683.320	3.434.714.999	221.521.387	6.407.607.157
Innborgað hlutafé dótturfélags			28.020.576	90.979.424	119.000.000
Tillag í stofnsjóð	32.688.160				32.688.160
Útborgun úr stofnsjóði	(159.656.310)				(159.656.310)
Inntökugjöld			202.715		202.715
Vextir af stofnsjóði	67.383.068		(67.383.068)		0
Tekjuskattsáhrif stofnsjóðsvaxta			13.436.071		13.436.071
Hagnaður ársins			214.122.586	19.894.570	234.017.156
Tillag í lögbundinn varasjóð		24.096.751	(24.096.751)		0
Eigið fé 31.12.2011	2.523.102.369	192.780.071	3.599.017.128	332.395.380	6.647.294.948

14. Langtímaskuldir

	Skuldir við lánastofnanir		Aðrar langtímaskuldir	
	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010
Skuldir í EUR	0	0	210.722.025	253.844.227
Skuldir í SEK	0	0	346.914.419	391.330.117
Skuldir í ISK, óverðtryggðar	688.333.335	872.748.067	0	0
Skuldir í ISK, verðtryggðar	890.078.020	948.738.912	0	0
	1.578.411.355	1.821.486.979	557.636.444	645.174.344
Næsta árs afborganir langtímaskulda	(123.614.519)	(975.612.002)	(109.593.473)	(103.797.450)
Langtímaskuldir í árslok	1.454.796.836	845.874.977	448.042.971	541.376.894

Afborganir af langtímaskuldum greinast þannig:

	Skuldir við lánastofnanir	Aðrar langtímaskuldir
Næsta árs afborganir	123.614.519	109.593.473
Afborganir 2013	111.008.483	116.542.738
Afborganir 2014	111.421.245	102.167.186
Afborganir 2015	111.854.692	103.291.989
Afborganir 2016	112.309.861	60.741.512
Afborganir síðar	1.008.202.555	65.299.545
	1.578.411.355	557.636.444

Vegnir meðalvextir eru eftirfarandi:

	31.12.2011	31.12.2010
Skuldir við lánastofnanir, óverðtryggðar	6,70%	8,25%
Skuldir við lánastofnanir, verðtryggðar	4,91%	5,11%
Aðrar langtímaskuldir, erlendar	3,26%	3,01%

15. Fjármögnunarleigusamningar

	Ógjaldfallnar leigugreiðslur		Núvirtar eftirstöðvar	
	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010
Greiðslur á næsta reikningsári	112.016.461	73.116.282	99.118.515	63.001.184
Greiðslur á öðru reikningsári og síðar	183.609.517	130.400.211	169.894.379	120.490.363
	295.625.978	203.516.493	269.012.894	183.491.547
Framtíðarvaxtagjöld	(26.613.084)	(20.024.946)		
Núvirtar eftirstöðvar	269.012.894	183.491.547		

16. Lífeyrisskuldbinding

Á félaginu hvílir lífeyrisskuldbinding vegna starfsmanna félagsins. Miðað við 3,5% vexti er núvirði lífeyrirsskuldbindingarinnar 275 milljónir króna og er hún færð til skuldar í efnahagsreikningi. Lækkun skuldbindingar á árinu, 51 milljón króna, er færð til lækkunar á gjöldum í rekstrarreikningi meðal launa og tengdra gjalda. Samkvæmt útreikningum á lífeyrisskuldbindingunni ná greiðslur á henni allt til ársins 2030.

17. Frestaður skattur

	Reiknuð skattinneign
Staða í ársbyrjun	207.091.024
Tekjuskattsáhrif samsköttunar, stofnsjóðsvaxta og inntökugjalds	13.436.071
Reiknaður tekjuskattur vegna ársins 2011	(55.102.502)
Tekjuskattur til greiðslu á árinu 2012	0
Staða í árslok	165.424.593

Frestaður skattur skiptist þannig á einstaka liði efnahagsreikningsins:

Varanlegir rekstrarfjármunir	(296.002.867)
Fjárfestingarverðbréf	25.597.970
Birgðir, viðskiptakröfur og skammtímaskuldir	3.391.104
Lífeyrisskuldbinding	68.490.270
Áhrif af yfirfæranlegu tapi	363.948.116
	165.424.593

Yfirfæranlegt skattalegt tap nýtist til frádráttar skattalegum hagnaði sem hér segir:

Frá hagnaði áranna 2012 - 2018	520.364.932
Frá hagnaði áranna 2012 - 2019	844.946.765
Frá hagnaði áranna 2012 - 2020	319.216.477
Frá hagnaði áranna 2012 - 2021	135.212.408
	1.819.740.582

18. Aðrar peningalegar skuldir

Viðskiptaskuldir

	31.12.2011	31.12.2010
Innlendar viðskiptaskuldir	499.355.887	444.177.646
Erlendar viðskiptaskuldir	58.783.204	48.453.493
Framleiðendur	731.090.242	736.713.536
	1.289.229.333	1.229.344.675

Skuldir við lánastofnanir

	31.12.2011	31.12.2010
Hlaupareikningslán	460.277.283	625.003.849
Skammtímalán við banka	400.000.000	400.000.000
	860.277.283	1.025.003.849

Vegnir meðalvextir eru eftirfarandi:

	31.12.2011	31.12.2010
Hlaupareikningslán	6,40%	8,80%
Skammtímalán við banka	6,40%	8,80%

Næsta árs afborganir langtímaskulda

	31.12.2011	31.12.2010
Skuldir við lánastofnanir	123.614.519	975.612.002
Aðrar langtímaskuldir	109.593.473	103.797.450
Fjármögnunarleigusamningar	99.118.515	63.001.186
	332.326.507	1.142.410.638

Aðrar skammtímaskuldir

	31.12.2011	31.12.2010
Virðisaukaskattur	16.052.198	10.149.032
Ógreitt áfallið orlof starfsmanna	173.008.903	159.923.969
Fyrirfram innheimtir vextir	806.242	1.267.831
Ógreidd laun og launatengd gjöld	158.404.196	147.138.156
Ógreiddir áfallnir vextir	13.979.869	12.954.361
Ógreiddur fjármagnstekjuskattur	13.476.640	16.434.479
Aðrar skuldir	33.904.544	53.125.714
	409.632.592	400.993.542

19. Ábyrgðir og önnur mál

Á eignum félagsins hvíla þinglýst veð og skuldbindingar til tryggingar skuldum þess sem voru að eftirstöðvum 2.996 milljónum króna í árslok 2011.

20. Samþykki ársreiknings

Ársreikningurinn var samþykktur á stjórnarfundi þann 28. mars 2012.

21. Sjóðstreymisyfirlit

	2011	2010	2009	2008
Hagnaður (tap) ársins	234.017.156	113.948.750	(492.463.079)	(791.931.174)
Afskriftir	495.698.076	483.036.303	548.353.602	666.700.122
Reiknaðir fjármagnsliðir	61.348.426	94.078.731	92.813.394	183.522.089
Aðrar breytingar	(19.056.144)	41.605.715	(146.454.736)	(133.706.070)
Hreint veltufé frá rekstri (til rekstrar)	772.007.515	732.669.499	2.249.181	(75.415.033)
Breyting á:				
Rekstrartengdum eignum	(163.842.826)	(19.017.958)	(199.124.900)	(287.964.439)
Rekstrartengdum skuldum	56.030.703	(56.473.472)	(31.645.527)	410.589.175
Handbært fé frá rekstri (til rekstrar)	664.195.392	657.178.070	(228.521.246)	47.209.703

AUÐHUMLA